

© *The Economist*

“**A**quest país és un horror. Anem de cap al desastre”, diu Donald Trump. “No podem fer res ben fet. Som la riota de tot el món. El somni americà és mort”. El futur pinta negre, però no patiu: la solució és a tocar. “Jo he anat a la Wharton School of Business. Sóc, diguem-ne, un home molt llest”, diu Mr Trump. “És molt possible”, es va vanagloriar en una ocasió, “que jo fos el primer candidat presidencial que hi inverteix diner i a més en trau”.

Quan Trump va anunciar per primera vegada que es presentava a president, li van fer el mateix cas que a un acudit. Un martingaler amb munts d'experiència en telerealitat però ni la més mínima en càrrecs electius vol ser el comandant en cap? És clar –se'n rigueren els més sibarites– ningú voldria els dits d'aquest magnat erràtic tamborinant prop del botó nuclear. Però durant setmanes ha encapçalat les votacions per a la nominació republicana, tot i dir coses que haurien torpedinat qualsevol campanya normal. Però els americans comencen a adonar-se de la possibilitat que un home que té com a afició posar el seu nom a coses arribés –i no és del tot inconcebible– a ser el candidat del partit de Lincoln i Reagan. Val la pena explicar en detall per què seria terrible això. Per sort, les pròpies paraules del senyor Donald ens en proporcionen una guia molt útil.

Donald Trump no és esclau dels genis de la coherència. Sobre l'avortament ha dit: “Sóc del tot partidari de l'avortament legal”, i al mateix temps “Sóc provida”. Sobre les armes, ha dit: “Mireu, el que més m'agradaria és que ningú no en tingués” i també “Tot el meu suport per a la Segona Esmena” (la qual garanteix el dret a portar armes). Deia que volia un sistema d'assegurances privades. Ara és molt més vague, i es limita a prometre que substituirà l'Obamacare per “alguna cosa genial”. L'any 2000 anava darrere de la nominació presidencial pel Partit Reformista. Fa una dècada va dir: “Segura-

ment m'identifico més com a demòcrata”. Ara és republicà.

I no necessita padrins

Aquesta setmana en una entrevista en *The Economist* se li preguntava al senyor Trump per què els votants republicans semblen tan inclinats a fer els ulls gros-

sos en qüestions que normalment consideren tan fonamentals per a ells. S'ho va prendre com una pregunta sobre religió, ja que no és el que se'n diu un practicant i sí que li costa horrors de citar un versicle de les Escriptures. “Tinc autèntica dèria per la Bíblia, estic molt ficat en això de Déu i la religió”, va declarar. Pe-

Per què és perillós Donald Trump?

La irrupció de Donald Trump ha animat el debat polític als Estats Units. Però les posicions de l'empresari i ara aspirant a la presidència no són cap broma.

rò, al cap de pocs minuts, es coneix que el tema l'avorria i es va posar a dir que tenia "uns beneficis nets de més de deu mil milions de dòlars" i "algunes de les propietats més valuoses del món", com ara la Trump Tower, el complex de golf Trump Turnberry, etcètera.

Si hem de ser justos cal admetre que en una qüestió interna sí que ha deixat clara la seva posició. Per desgràcia, és bastant odiosa. Vol construir un mur al llarg de la frontera mexicana i, no sé sap com, que sigui Mèxic qui el pagui. Deportaria els 11 milions d'immigrants que actualment es pensa que viuen als EUA il·legalment. A part del patiment que això provocaria, costaria 285 miliards de dòlars, que aproximadament es traduirien en 900 dòlars en nous impostos per a cada home, dona o nen que quedesin a l'Amèrica del senyor Trump. Això és necessari, sosté, perquè els immigrants il·legals mexicans es dediquen a "dur drogues. Ens porten el delicte. Són uns violadors." No sols faria una batuda contra ells; els agafaria a tots i expulsaria els seus fills ja nascuts en territori nord-americà i que són, doncs, ciutadans nord-americans. Que això sigui il·legal tant li fa.

El seu enfocament dels afers estrangers és igualment poc subtil. Si fos per ell, esclafaria l'Estat Islàmic i enviaria les tropes americanes a "endur-se'n el petroli". Tornaria "a fer d'Amèrica una gran nació", militarment i econòmicament, gràcies al seu talent negociador i no al dels "babaus" que representen el país avui dia. Oblidem, per un moment, la vanitat d'un home que pensa que la geopolítica no és més difícil que anar venent propietats. Ignorem el seu constant recordatori que ell va escriure *The Art of the Deal* ("El secret de l'èxit"), que falsament pretén fer creure que és "el llibre de negocis més venut de tots els temps". I per comptes d'això, parem esment en la paranoia de la seua cosmovisió. "Tots i cadascun dels països que fan negocis amb nosaltres" roben a Amèrica, diu. "El diner [que Xina] s'ha endut dels Estats Units és el robatori més gran de la història del nostre país." Amb això es refereix al fet que els nord-americans de vegades compren productes xinesos. En dóna la culpa a la manipulació que de la moneda fa Beijing, i aplicaria aranzels a molts dels productes importats. I també, sense concretar, repensaria la manera com Amèri-

ca protegeix aliats com Corea del Sud i el Japó, perquè "si ens retirem, veurem que saben protegir-se la mar de bé. Recordeu quan el Japó guanyava a la Xina contínuament tantes guerres?"

Populisme aclaparador

La salsa secreta del senyor Trump té dues espècies. Primer que res, un gran talent per a l'autopromoció, desamarrat de la realitat ("Jugo amb les fantasies de la gent. Jo en dic hipèrbola veraç", comentà una vegada). Segon, diu coses que cap polític no diria, i per això la gent pensa que no és un polític. Els més primmirats potser criticaran que li digui a algú "porcellardós" o quan suggereix que a una entrevistadora desafiant li "sortia sang del daixò". Els seus partidaris, però, pensen que la seva grosseria és senyal d'autenticitat –d'un líder que sap canalitzar la ràbia dels qui se senten traïts per l'elit o negligits pels canvis socials. Resulta, però, que als EUA hi ha desenes de milions de persones com aquestes.

El país ha coquetejat amb populistes en el passat, però cap d'ells no havia guanyat la candidatura presidencial d'un dels grans partits des de William Jennings Bryan el 1908. Quan més prop va estar algú de fer-ho va ser el 1996, quan Pat Buchanan, qui tenia com a eslògan "Ja vénen els camperols amb les forques", va guanyar les primàries republicanes de New Hampshire contra un gris candidat membre de la classe dirigent, Bob Dole. (Dole més tard aconsellaria la nominació.)

Trump és molt més perillós que Pat el de les Forques, per dues raons. Primera, com a multimilionari que és, no es quedarà sense diner per més que n'inverteixi en la campanya. Segona, són tants els oponents republicans a què ha de fer front, que podria endur-se la nominació amb que hi hagués una modesta pluralitat de vot. El inversionistes encara diuen que els republicans finalment s'aglutinaran al voltant d'un candidat que representi el sentir general, tal com sempre han fet en el passat. Però el món no pot donar-ho per fet. En altres països de vegades els demagogs guanyen les eleccions i no hi ha una raó de pes per la qual als EUA no pugui passar mai això. Els republicans haurien d'escoltar-se amb atenció el senyor Trump i votar a algú altre. ●

Traducció de Francesc Sellés

El Temps

Nova maqueta

Nous opinants

Nou format

Nou Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltamps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltamps.cat](mailto:subscripcions@eltamps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores